

KVALITETSDEKLARATION

Kostnader för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0107

Referenstid

Kalenderår 2016

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistik användares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	8
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	8
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	8
C Bevarande och gallring	8
D Uppgiftsskyldighet	8
E EU-reglering och internationell rapportering	8
F Historik	8
G Kontaktuppgifter	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att mäta kostnaderna inom förskola, fritidshem, skola, gymnasium och vuxenutbildning, både på riksnivå samt regionalt. Syftet med statistiken är också att visa kostnaden per elev inom respektive skolform.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans kostnader och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används av Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken) och Utbildningsdepartementet. Därutöver använder skolor, kommuner, företag, forskare och massmedia uppgifterna. Statistiken används även till den internationella uppföljningen.

Skolverket och Utbildningsdepartementet använder statistiken för att kunna jämföra kostnader över tid men också för att jämföra mellan olika grupper eller regioner. Jämförelsen görs på den totala kostnaden eller per kostnadsslag men också på kostnad per elev. Att uttala sig om allmänhetens behov är svårt att göra, men jämförelser av olika slag och över tid borde vara rimliga antaganden.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna är totala kostnaderna för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning. Kostnaderna delas också upp på följande kostnadsslag:

- Utbildning
- Lokaler
- Skolmåltider
- Lärverktyg
- Elevhälsa
- Elevavgifter
- Övrigt

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen utgörs av samtliga utbildningsanordnare vars verksamhet är finansierad genom offentliga medel.

Eftersom utbildningsanordnarna inom svenska skolsystemet är kända så finns det ingen skillnad mellan intressepopulation och målpopulation.

Observationsobjekten är den samma som målobjekten alltså alla utbildningsanordnare inom skolformerna: Förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola,

komvux, särvox, svenskundervisning för invandrare och svenska utlandsskolor.

1.2.2 Variabler

Nedan redovisas de viktigaste målvariablerna.

Total kostnad: Summerar samtliga kostnader och intäkter för aktuell skolform och efterfrågad räkenskapsperiod.

Kostnad för utbildning: Här redovisas kostnader och intäkter för samtliga förekommande läro- och timplanebundna aktiviteter för efterfrågad skolform.

Kostnad för lärverktyg: Här redovisas kostnader och intäkter som avser lärverktyg. Detta omfattar lönekostnader för skolbibliotekarie samt skolbibliotekservice.

Kostnad för skolmåltider: Här redovisas kostnader och intäkter för skolmåltider. Detta omfattar även lönekostnader samt administrativa kostnader.

Kostnad för elevavgifter: Här redovisas intäkter från avgifter som tas ut av elever eller deras vårdnadshavare.

Kostnad för lokaler: Här redovisas kostnader och intäkter för egna samt hyrda lokaler och inventarier. Detta omfattar även externa och interna hyror.

Kostnader för elevhem: Här redovisas kostnader och intäkter som avser elevhem. Detta inkluderar personal, lokaler, lokalvård, inventarier och måltider.

Kostnad för övrigt: Här redovisas alla kostnader och intäkter som inte redovisats tidigare. Detta inkluderar lönekostnader för personal som inte redovisats tidigare.

Köp/försäljning av verksamhet: Här redovisas intäkter som förbundet erhållit för elever från medlemskommun eller annan kommun samt kostnader i form av ersättning för elever som går i skola i annan kommun eller annat utbildningsförbund.

För hänvisning till resterande variabler, se avsnitt 4.4

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges i målstorheterna antal och summa.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på nivåerna skolhuvudman, kommunalförbund, inriktning för fristående skolor, skolnivå (specialskolan) samt världsdel (svenska utlandsskolor).

1.2.5 Referenstider

Statistiken avser kalenderåret 2016.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Undersökningen är en totalundersökning med Skolverkets register över skolenheter som grund. Den allmänna bedömningen är att registret håller hög kvalitet och det är för att samtliga skolor är väl kända och registret uppdateras kontinuerligt. Den statistik som publiceras håller också väldigt hög kvalitet och det beror på att bortfallet är väldigt litet samt att undersökningen har funnits under många år och är anpassad till uppgiftslämnarnas bokföringssystem.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetsfaktorerna som kan påverka resultaten i denna undersökning är främst ramtäckningsbrister, mätfel, bortfall samt bearbetningsfel. För att förebygga dessa fel har ett omfattande gransknings-, rättnings- och kompletteringsarbete utförts.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Skolenhetsregistret utgör ramen över uppgiftslämnare för landsting, kommunalförbund, fristående skolor samt statliga skolor. Registret innehåller samtliga skolor i Sverige och anses ha god täckningsgrad samt uppdateras kontinuerligt. Det finns risk för viss över- och undertäckning i denna undersökning då nystartade eller nedlagda skolor inte blivit uppdaterade i Skolenhetsregistret när undersökningens ram framställs. Över och underteckningen anses vara försumbar och har ingen större påverkan på resultatet.

2.2.3 Mätning

Statistiken baseras på uppgifter som uppgiftslämnarna själva redovisar via frågeformulär på webben. Uppgifter om landstingens kostnader och intäkter för utbildning lämnas av landstingens utbildningsförvaltning. Uppgifter från kommuner ingående i kommunalförbund lämnas av det aktuella kommunalförbundet. Uppgifter från fristående skolor, sameskolan och svenska utlandsskolor samlas in från varje skola. Uppgifter om specialskolorna lämnas av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Samtliga insamlingar sker via frågeformulär på webben, vilka har kontroller inbyggda som upplyser uppgiftslämnaren om eventuella tveksamheter alternativt felaktigheter i de lämnade uppgifterna. När frågeformuläret kommer SCB tillhanda granskas den och uppgiftslämnaren kontaktas angående avvikande uppgifter som lämnats okommenterade eller uppgifter som inte lämnats.

Vidare kontrolleras rimligheten i de lämnade uppgifterna när materialet aggregerats i statistikframställningen. Uppgifterna kontrolleras i jämförelse med tidigare års inlämnade uppgifter. Vid eventuella oklarheter återkontaktas uppgiftslämnaren för att reda ut dessa. Ingen mätfelsstudie har gjorts, därför är det svårt att göra en bedömning av effekterna på resultaten, men inget

tyder på att det skulle förekomma mätfel som påverkar statistiken i någon större utsträckning.

2.2.4 Bortfall

Då undersökningen har uppgiftsskyldighet är objektbortfallet litet och har de senaste åren varit mellan 1-3 procent. Bortfallet har de senaste åren enbart funnits inom de privata huvudmännen, ej inom Landsting, Sameskolor osv. Något partiellt bortfall finns inte i undersökningen och det beror på att kontroller sker vid inlämnandet till SCB.

2.2.5 Bearbetning

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de skall inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Inga särskilda studier har genomförts för att försöka bedöma storleken på eventuella bearbetningsfel men under bearbetningsfasen kontrolleras datamaterialet kontinuerligt och inget tyder på att det finns kvarvarande bearbetningsfel som snedvrider statistiken i någon riktning.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är ca 9,5 månader efter referensårets slut. Den långa framställningstiden beror på att boksluten som uppgifterna kommer ifrån inte är klara förrän ca 4-5 månader efter referensårets slut. Efter att de kommit in till SCB ska granskning och framställande av uppgifter ske.

3.2 Frekvens

Undersökningen genomförs och publiceras en gång per år.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik, <http://www.scb.se/publiceringskalender>.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Publikationer samt tabeller finns på Skolverkets webbplats:
www.skolverket.se

Statistiken publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier och delar av statistiken finns med i publikationer som ges ut av SCB. Exempelvis "Statistisk årsbok" och "Kostnader för utbildningsväsendet".

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Specialbearbetningar kan utföras på insamlade uppgifter och kan kopplas med andra uppgifter som antingen finns på riket, kommunal eller länsnivå.

4.3 Presentation

Statistiken på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av sökbara värden i olika databaser.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Kvalitetsdeklaration*. Detaljerad information om mikrodata beskrivas i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0107.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Det har under årens lopp gjorts en del mindre justeringar vad gäller variabelinnehåll och definitioner. För några redovisningsgrupper och/eller skattningar går det dock inte att göra meningsfulla jämförelser över tid utan att hänsyn tas till de förändringar som skett mellan åren.

Från och med budgetåret 2008 redovisas inte "Antalet heltidsbarn" för verksamhetsformerna förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem.

Statsbidrag för lärarfortbildning tillkom 2007. Satsning på lärarfortbildning innebär att lärare som deltar i regeringens satsning på lärarfortbildning behåller 80 % av sin lön och staten betalar statsbidrag till skolhuvudmannen på 70 % av dessa lönekostnader. Det innebär att kommunerna kommer att redovisa kostnader för såväl den tjänstlediga läraren (56 % av lönekostnaden) som för den vikarierande läraren.

Kostnader för lärarfortbildning bruttoredo visas som kostnad för undervisning och att statsbidraget som erhålls som kompensation för ökade lönekostnader redovisas som intäkt under "övrigt".

Ovan nämnda justeringar gav inte upphov till tidsseriebrott i den officiella statistiken.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Alla grupper enligt 1.2.4 redovisningsgrupper går att jämföra då uppgifterna är framtagna med samma variabler. Orsak till jämförelse kan vara att se hur kostnadsstrukturen förhåller sig till varandra inom olika skolformer.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Undersökningen utgör en del av Skolverkets samlade skolstatistik. Statistiken över kostnader sammanvänds med elevstatistik för skolväsendet, då elevstatistiken används för att beräkna kostnad per elev.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Eftersom statistiken bygger på inlämnade uppgifter med litet bortfall anses den numeriska överensstämmelsen vara god, dock avrundas uppgifterna innan publicering.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

C Bevarande och gallring

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken. Statistiken regleras även av förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken och Skolverkets föreskrift (SKOLFS 2011:142, senaste ändring 2016:65).

Kommuner och landsting är skyldiga att lämna denna statistik enligt författning (SCB-FS 2014:5). Statistiska centralbyråns föreskrifter om uppgifter till statistik om kommunernas och landstingens årliga bokslut, *Räkenskapssammandraget*.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken rapporteras bl. a. till OECD och Eurostat och det sker i november varje år. Statistiken lämnas enligt kommissionens förordning nr 912/2013. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

F Historik

Uppgifter om kostnader för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning har samlats in sedan 1989. Statistikansvaret låg till en början hos Skolöverstyrelsen (som 1991 ersattes av Skolverket) och undersökningen var då frivillig att delta i. Fram till och med 1991 samlades uppgifter in över kostnader för skolsektorn för kommuner via enkäter som tagits fram

gemensamt av Skolöverstyrelsen, Svenska kommunförbundet och Statistiska centralbyrån (SCB). Sedan 1992 ingår uppgifterna som en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Uppgifter om kostnader för utbildning med *landsting* och *fristående skolor* som huvudman har samlats in sedan 1992, för specialskolan samt sameskolan sedan budgetåret 92/93, från komvux och från svenska utlandsskolor sedan budgetåret 94/95.

Sedan 1998 (avseende kostnader för 1997) är uppgiftsinsamlingen där kommunen är huvudman integrerad med insamlingen av det kommunala räkenskapssammandraget (RS).

Från och med 2010, avseende kostnader för 2009, flyttades ansvaret som statistikansvarig myndighet från Skolverket till SCB avseende kostnadsuppgifter där *kommunen* är huvudman för förskoleverksamhet och annan pedagogisk verksamhet, skola och vuxenutbildning. Den statistiken ingår numera i statistikredovisningen för *Räkenskapssammandrag för kommuner och landsting* (RS), OE0107. Se www.scb.se/oe0107 för information om RS. Statistikansvaret för skola och vuxenutbildning där kommunalförbund, landsting, staten och enskilda/privata är huvudmän är kvar hos Skolverket.

Uppgifter om kostnader för utbildning vid skolor med kompletterande utbildningar samlades in mellan åren 2002 och 2010. Under 2011 (avseende kostnader för 2010) började uppgifter om kostnader för särskolor med fristående huvudman att samlas in för första gången.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00